

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 542)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Düşürülen Türk Uçağının Tazmini Konusunda Türkiye - Suriye Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/779)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/101-116/06681

21.1.1991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.12.1990 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle, Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Düşürülen Türk Uçağının Tazmini Konusunda Türkiye - Suriye Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Yıldırım Akbulut

Başbakan

GEREKÇE

21 Ekim 1989 tarihinde iki Suriye askeri uçağı tarafından düşürülen Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü uçağına ilişkin tazminat görüşmeleri, olaya ilişkin tahkikatın tamamlanmasını takiben başlatılmış, heyetler halinde ve diplomatik kanallardan sürdürülen görüşmeler sonuçlandırılmış varılan mutabakata aksettirilen Protokol Şam Büyükelçimiz ile Suriye Dışişleri Bakanlığı Hukuk Dairesi Başkanı arasında 16 Ekim 1990 günü imzalanmıştır. Suriye tarafının sorumluluğunu kabul etmesi üzerine başlatılan tazminat görüşmelerinde Türk tarafı, önceligi, başta olayda şehit olan görevlilerin ailelerinin acılarının hafifletilmesine yardımcı olmak üzere, uğranılan kayıpların karşılanmasına vermiştir.

İmzalanan Protokole göre Suriye tarafı düşürülen Islander BN-2A tipi uçağın değeri olan 1 238 000 ABD Dolarını ödeyecek, telef olan hava kamerası (WILD-RO-10) ile merceklerinin yerine yenilerini verecek, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün uçağın düşürülmesi nedeniyle uğradığı işgücü kaybını karşılamak için 192 000 ABD Doları ödeyecektir. Buna ilaveten Suriye tarafı uçakta bulunan beş görevlinin geride kalan aile efradı için tazminat başlığı altında 250 000 ve parasal yardım başlığı altında 1 750 000 olmak üzere ceman 2 000 000 ABD Doları ödeyecektir.

Protokol, onay işlemlerini takiben yürürlüğe girecek ve ödemeler bu amaçla, iki tarafın mutabakatıyla ileride hazırlanacak bir plan çerçevesinde yapılacaktır.

Tasarı bu amaçla hazırlanmıştır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/779

Karar No. : 22

15.3.1991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Düşürülen Türk Uçağının Tazmini Konusunda Türkiye - Suriye Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 6.3.1991 Tarihli 7 nci Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel müdürlüğü temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

21 Ekim 1989 tarihinde iki Suriye Askeri uçağı tarafından düşürülen tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü uçağına ilişkin tazminat görüşmeleri sonucu imzalanan Protokole göre Suriye'nin, uçağın değeri olan 1 238 000 ABD Dolarının ödemesi, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün uçağın düşürülmesi nedeniyle uğradığı işgücü kaybını karşılamak için 192 000 ABD Doları ödemesi ve uçakta bulunan beş görevlinin geride kalan aileleri için 2 000 000 ABD doları ödemesi kararlaştırılmıştır.

Komisyonumuzca yukarıda amacı açıklanan Tasarı uygun görülerek aynen kabul edilmiş ve Suriye tarafının Protokolü onaylamış bulunduğu dikkate alınarak Komisyonumuzca Tasarının İhtüzüğün 53 üncü maddesi uyarınca öncelikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Adnan Tütkun
Amasya
Üye
Baki Durmaz
Afyon
Üye
Göksel Kalaycıoğlu
Ankara
Üye
Öner Miski
Hatay
Üye
Ali Tanrıyar
İstanbul

Başkanvekili
Mustafa Kalemlı
Kütahya
Üye
İstemihan Talay
İçel
Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara
Üye
Bülent Akarcalı
İstanbul
Üye
Abdulvahap Dizdaroğlu
Mardin

Üye

Özer Gürbüz
Sinop

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Düşürülen Türk Uçağının Tazmini Konusunda Türkiye - Suriye Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti arasında 16 Ekim 1990 tarihinde Şam'da imzalanan Düşürülen Türk Uçağının Tazmini Konusunda Türkiye Suriye Protokolünün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Y. Akbulut</i> Başbakan	
Devlet Bak. ve Başbakan Yrd.	Devlet Bakanı
<i>M. Keçeciler</i> Devlet Bakanı	<i>K. İnönü</i> Devlet Bakanı
<i>G. Taner</i> Devlet Bakanı	<i>C. Çiçek</i> Devlet Bakanı
<i>İ. Çelebi</i> Devlet Bakanı	<i>V. Dinçerler</i> Devlet Bakanı
<i>M. Yazar</i> Devlet Bakanı	<i>İ. Özarslan</i> Devlet Bakanı
<i>E. Konukman</i> Devlet Bakanı	<i>İ. Özdemir</i> Devlet Bakanı
<i>M. Tazsar</i> Devlet Bakanı	<i>K. Akkaya</i> Adalet Bakanı
<i>H. Örüç</i> Millî Savunma Bakanı	<i>M. O. Sungurlu</i> İçişleri Bakanı
<i>H. Doğan</i> Dışişleri Bakanı	<i>A. Aksu</i> Maliye ve Gümrük Bakanı
<i>A. K. Alptemoçin</i> Millî Eğitim Bakanı	<i>A. Kahveci</i> Bayındırlık ve İskan Bakanı
<i>A. Akyol</i> Sağlık Bakanı	<i>C. Alımkaya</i> Ulaştırma Bakanı
<i>H. Şuğm</i> Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanı	<i>C. Tüncer</i> Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
<i>L. Kayalar</i> Sanayi ve Ticaret Bakanı	<i>İ. Aykut</i> Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
<i>Ş. Yürür</i> Kültür Bakanı	<i>F. Kurt</i> Turizm Bakanı
<i>N. K. Zeybek</i>	<i>İ. Aküzüm</i>

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Düşürülen Türk Uçağının Tazmini Konusunda Türkiye - Suriye Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

- MADDE 1.** — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
- MADDE 2.** — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.
- MADDE 3.** — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

DÜŞÜRÜLEN TÜRK UÇAĞININ TAZMİNİ KONUSUNDA TÜRKİYE - SURIYE PROTOKOLÜ

21 Ekim 1989 tarihinde düşürülen Türk Tapu Kadastro uçağı ile ilgili olaya ilişkin olarak Türk ve Suriye Arap Heyetleri arasında 4-7 Şubat 1990'da Şam'da ve 28-31 Mart 1990 tarihlerinde Ankara'da yapılan görüşmeler sonucunda taraflar aşağıdaki hususlar üzerinde anlaşmışlardır.

1. Suriye Arap Tarafı, düşürülen EN-2 A uçağına karşılık olmak üzere 1 238 000 (Birmilyonikiyüzotuzsekizbin) ABD Dolarını Türk Tarafına ödemeyi taahhüt eder.

2. Suriye Arap Tarafı, zayi olan hava kamerası ile aynı tipte olan bir hava kamerasını (WILD-RD-10) dört merceğı ile birlikte, iyi ve kabul edilebilir bir durumda Türk Tarafına verecektir.

3. Suriye Arap Tarafı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün uğradığı kayba karşılık olmak üzere 192 000 (Yüzdoksanikibin) ABD Doları tutarında bir meblağı Türk Tarafına ödeyecektir.

4. Suriye Arap Tarafı, Türk Tarafına hayatını kaybeden beş kişi (Uçak mürettebatı) için tazminat olarak 250 000 (İkiyüzellibin) ABD Doları ödeyecektir ve buna ek olarak, yine hayatını kaybedenlerin ailelerine bağış ve parasal yardım olarak 1 750 000 (Birmilyonyediyüzellibin) ABD Doları ödeyecektir. Ödemelerin toplamı 2 000 000 (İkimilyon) ABD Doları olacaktır.

5. Türk Tarafı, Suriye Arap Tarafından yukarıda 1, 2, 3 ve 4 üncü maddelerde kayıtlı bulunan meblağlar dışında hangi ad altında olursa olsun herhangi bir meblağ veya tazminatı talep etmemeyi taahhüt eder.

6. Türk Tarafının, uçağın, hava kamerasının veya beş kişinin hayatının kaybı dolayısıyla ulusal veya uluslararası sigorta şirketlerinden hangi ad altında olursa olsun herhangi bir meblağ veya tazminat alması halinde, bu miktar, Suriye Arap Tarafının ödemesi gereken toplamdan düşülecektir. Herhalükârda, Türk Tarafı Suriye Arap Tarafının olayın beş kurbanının ailelerine, yukarıda 4 üncü maddede kayıtlı olan meblağlar dışında herhangi bir tazminat veya meblağ ödemeyeceğini kabul ve garanti eder.

7. Suriye Arap Tarafı ödemeyi taahhüt ettiği miktarları, ödemelerin işbu Protokolün hangi maddesi uyarınca yapıldığını da belirtecek şekilde ve her madde için ayrı ayrı olmak üzere, Türkiye Cumhuriyeti Maliye ve Gümrük Bakanlığının Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının Ankara Şubesindeki hesabına ödeyecektir.

8. Ödemenin vade ve koşulları, konunun müstaceliyeti de göz önünde bulundurularak, Taraflar arasında diplomatik kanallardan varılacak mutabakata göre belirlenecektir.

9. İşbu Protokol, her iki tarafın mevzuatına göre onay işlemlerinin tamamlanmasını takiben yapılacak nota teatisi gününde yürürlüğe girecektir.

10. İşbu Protokol Türkçe ve Arapça dillerinde ve her ikisi eşit geçerlikte olmak üzere iki asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Şam, 16 Ekim 1990

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına
Erhan TUNÇEL
Büyükelçi

Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Adına
Muhammed Munib Rifai
Büyükelçi